

**Zpráva České republiky o výsledku monitorování
přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací
subjektů veřejného sektoru za monitorovací období
2022–2024**

Orgán zodpovědný za monitorování: Digitální a informační agentura

Kontaktní email: pristupnost@dia.gov.cz

Název dokumentu: Zpráva České republiky o výsledku monitorování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací

Tento dokument byl vytvořen **Digitální a informační agenturou**, která je odpovědná za sledování v souladu s článkem 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací veřejného sektoru. Tento článek stanovuje požadavky na systematické sledování přístupnosti, včetně povinnosti členských států zajistit pravidelné hodnocení souladu internetových stránek a mobilních aplikací veřejného sektoru s předepsanými standardy přístupnosti.

Cílem dokumentu je poskytnout podrobný přehled o prováděných sledovacích činnostech a jejich výsledcích během sledovaného období. Obsahuje informace o časovém rozmezí sledování, identifikaci odpovědných orgánů, použitých metodikách a podrobnosti o reprezentativnosti a rozložení vzorku. Zahrnuje také klíčová zjištění z provedených kontrol a doporučení na zlepšení, která mají přispět k vyšší úrovni přístupnosti digitálních služeb v souladu s cíli směrnice. Tento přístup zajišťuje transparentnost procesu sledování a podporuje další kroky k plnění legislativních požadavků.

Obsah

1.	Shrnutí zprávy	1
2.	Popis činností sledování	2
2.1.	Všeobecné informace	2
2.1.1.	Data, v nichž sledování probíhalo v rámci sledovaného období	2
2.1.2.	Identifikace orgánu odpovědného za sledování	3
2.1.3.	Popis reprezentativnosti a rozložení vzorku	3
2.2.	Složení vzorku	13
2.2.1.	Celkový počet webových stránek a mobilních aplikací zahrnutých do vzorku	13
2.2.2.	Počet webových stránek sledovaných metodou zjednodušeného sledování a počet webových stránek a mobilních aplikací sledovaných metodou důkladného sledování	13
2.2.3.	Počet sledovaných webových stránek z jednotlivých kategorií podle úrovně správy	15
3.	Korelace s normami, technickými specifikacemi a nástroji používanými ke sledování	16
3.1.	Přehled metod sledování	18
3.1.1.	Důkladné sledování, které ověřuje všechny kroky procesů na základě standardních posloupností, včetně interakce s formuláři a chybových hlášení.	18
3.1.2.	Zjednodušené sledování, které zahrnuje automatizované testy zaměřující se na vnímatelnost, ovladatelnost, srozumitelnost a stabilitu	20
3.2.	Podrobnosti o použitých nástrojích a testech	21
4.	Výsledky sledování	24
4.1.	Podrobné výsledky sledování	24
4.1.1.	Výsledky pro webové stránky a mobilní aplikace	24
4.1.2.	Kvantitativní analýza výsledků sledování	26
5.	Použití postupu prosazování práva a zpětná vazba od koncových uživatelů	30
5.1.	Popis použití postupu prosazování práva	30
5.2.	Zpětná vazba od koncových uživatelů	32
5.2.1.	Získávání zpětné vazby od uživatelů s ohledem na přístupnost digitálních služeb	32
6.	Obsah týkající se dodatečných opatření	32
6.1.	Dodatečné opatření požadované čl. 8 odst. 5 směrnice (EU) 2016/2102	32
7.	Edukační aktivity zaměřené na přístupnost	33
8.	Závěr	35
9.	Seznam obrázků	36
10.	Seznam tabulek	36

1. Shrnutí zprávy

Zpráva se zaměřuje na sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, které provádějí členské státy v souladu se směrnicí (EU) 2016/2102 a národními legislativními předpisy. Proces sledování je rozdělen do dvou hlavních kategorií: sledování internetových stránek a sledování mobilních aplikací, přičemž každá kategorie má specifické postupy a metodiky.

Sledování zahrnuje tři základní typy kontrol:

1. **Zjednodušené kontroly:** Tyto kontroly se zaměřují na rychlé a efektivní ověření základních aspektů přístupnosti pomocí automatizovaných nástrojů a jednoduchých manuálních postupů. Cílem je získat široký přehled o stavu přístupnosti na větším vzorku hodnocených internetových stránek nebo mobilních aplikací.
2. **Důkladné kontroly:** Představují podrobnější hodnocení přístupnosti, zahrnující detailní analýzu technických a uživatelských aspektů. Tyto kontroly vyžadují manuální testování, simulace scénářů uživatelů s postižením a využití asistivních technologií. Provádějí se na menším vzorku, ale poskytují hlubší pohled na celkovou úroveň souladu s požadavky.
3. **Kontroly mobilních aplikací:** Tento typ kontroly je přizpůsoben specifikům mobilních aplikací, jako je testování ovládání aplikace dotykovými gesty, správné použití sémantických prvků a kompatibilita s různými operačními systémy a zařízeními.

Všechny typy kontrol jsou dokumentovány v souladu s jednotnou metodikou, která zajišťuje konzistenci výsledků a umožňuje porovnání dat mezi jednotlivými hodnoceními. Výstupy z kontrol slouží nejen jako podklad pro hodnotící zprávy, ale také jako nástroj pro plánování zlepšovacích opatření. Tento proces přispívá k plnění legislativních požadavků a zvyšování úrovně digitální inkluze na národní i evropské úrovni. Sledování přístupnosti probíhalo v rámci sledovaného období v letech 2022, 2023 a 2024. V těchto letech byla provedena celá řada kontrol internetových stránek a mobilních aplikací s cílem ověřit jejich soulad s legislativními požadavky směrnice (EU) 2016/2102 a českého zákona č. 99/2019 Sb. Kontroly zahrnovaly jak zjednodušené, tak i důkladné analýzy přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Během sledovaného období došlo k významné změně v organizaci odpovědné za sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Do 31. března 2023 byla touto agendou pověřena sekce Ministerstva vnitra, avšak k 1. dubnu 2023 došlo k převedení této odpovědnosti na Digitální a informační agenturu (DIA). Tento přechod byl součástí změny v právním rámci, kdy došlo k novelizaci zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, která tuto změnu reflektuje. Pro zajištění souladu s požadavky jsme při výběru vzorku pro roky 2022, 2023 a 2024 aplikovali rozmístěný vzorek, což zohledňuje reprezentativnost a geografickou vyváženost, zahrnující webové stránky a mobilní aplikace z různých úrovní správy (celostátní, regionální, místní) a veřejnoprávních subjektů. Zpráva poskytuje komplexní přehled o sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací v České republice. Výsledky kontrol jsou klíčové pro plánování zlepšovacích opatření a zvyšování úrovně digitální inkluze na národní i evropské úrovni. Přechod odpovědnosti na Digitální a informační agenturu (DIA) přispěl k lepší koordinaci a efektivitě v oblasti sledování přístupnosti.

2. Popis činností sledování

2.1. Všeobecné informace

Sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací je klíčovou činností prováděnou v souladu s požadavky směrnice (EU) 2016/2102 a národních legislativních předpisů. Proces je navržen tak, aby umožnil systematické hodnocení souladu s kritérii přístupnosti a identifikaci oblastí, které vyžadují zlepšení. Hodnocení je rozděleno do dvou hlavních kategorií: sledování internetových stránek a sledování mobilních aplikací, přičemž každá kategorie má specifické postupy a metodiky, aby odpovídala jejich technickým charakteristikám.

Proces sledování zahrnuje tři základní typy kontrol:

- Zjednodušené kontroly: Tyto kontroly jsou zaměřeny na ověření základních aspektů přístupnosti, které lze rychle a efektivně posoudit pomocí automatizovaných nástrojů a jednoduchých manuálních postupů. Cílem je získat široký přehled o stavu přístupnosti na větším vzorku hodnocených internetových stránek nebo mobilních aplikací.
- Důkladné kontroly: Představují podrobnější hodnocení přístupnosti, zahrnující detailní analýzu technických a uživatelských aspektů. Tyto kontroly vyžadují manuální testování, simulace scénářů uživatelů s postižením a využití asistivních technologií. Provádějí se na menším vzorku, ale poskytují hlubší pohled na celkovou úroveň souladu s požadavky.
- Kontroly mobilních aplikací: Tento typ kontroly je přizpůsoben specifikům mobilních aplikací, jako je testování ovládání aplikace dotykovými gesty, správné použití sémantických prvků a kompatibilita s různými operačními systémy a zařízeními.

Všechny typy kontrol jsou dokumentovány v souladu s jednotnou metodikou, která zajišťuje konzistenci výsledků a umožňuje porovnání dat mezi jednotlivými hodnoceními. Výstupy z těchto kontrol slouží nejen jako podklad pro hodnotící zprávy, ale také jako nástroj pro plánování zlepšovacích opatření. Tento proces přispívá k plnění legislativních požadavků a zvyšování úrovně digitální inkluze na národní i evropské úrovni.

2.1.1. Data, v nichž sledování probíhalo v rámci sledovaného období

Sledování přístupnosti probíhalo v rámci sledovaného období v letech 2022, 2023 a 2024. V těchto letech byla provedena celá řada kontrol internetových stránek a mobilních aplikací s cílem ověřit jejich soulad s legislativními požadavky směrnice (EU) 2016/2102 a českého zákona č. 99/2019 Sb. Tyto kontroly zahrnovaly jak zjednodušené, tak i důkladné analýzy přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Data zahrnují různé typy hodnocení, jako například automatizované kontroly, manuální testování, simulace scénářů uživatelů s postižením a ověření specifických aspektů přístupnosti mobilních aplikací. Výsledky kontrol jsou podkladem pro vytváření metodických dokumentů, přípravu hodnotících zpráv a plánování dalších zlepšovacích opatření.

V průběhu sledovaných let 2022, 2023 a 2024 bylo analyzováno velké množství internetových stránek a mobilních aplikací, přičemž byla identifikována celá řada oblastí ke zlepšení. Získané analýzy a výsledky jsou nyní využívány jako základ pro další kroky v oblasti zlepšení přístupnosti a inkluze digitálních služeb.

2.1.2. Identifikace orgánu odpovědného za sledování

Během sledovaného období došlo k významné změně v organizaci odpovědné za sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Do 31. března 2023 byla touto agendou pověřena sekce Ministerstva vnitra, avšak k 1. dubnu 2023 došlo k převedení této odpovědnosti na Digitální a informační agenturu (DIA). Tento přechod byl součástí změny v právním rámci, kdy došlo k novelizaci zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, která tuto změnu reflektuje.

Změna právního rámce vedla k adaptaci postupů a metodik spojených se sledováním přístupnosti, přičemž Digitální a informační agentura převzala odpovědnost za plánování a provádění kontrol přístupnosti, vytváření metodických dokumentů a přípravu výstupů pro hodnotící zprávy. Tento krok měl za cíl zlepšit koordinaci a efektivitu v oblasti sledování přístupnosti a zajistit, aby agendu spravoval specializovaný úřad zaměřený na digitální oblasti. Přechod odpovědnosti probíhal postupně a zahrnoval převod souvisejících kompetencí a zdrojů, což umožnilo zachování kontinuity a efektivitu v plnění požadavků směrnice (EU) 2016/2102.

2.1.3. Popis reprezentativnosti a rozložení vzorku

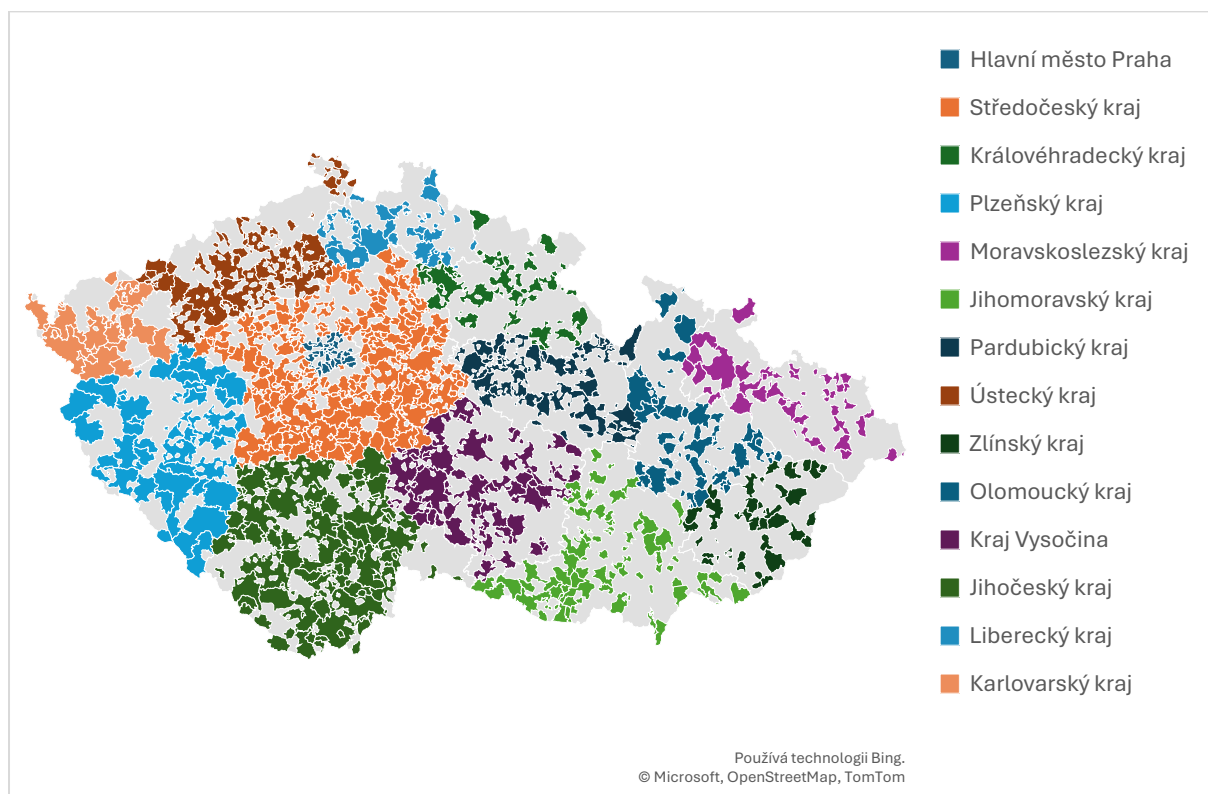
Pro zajištění souladu s požadavky uvedenými v bodech 2.2 a 2.3 přílohy I jsme při výběru vzorku pro roky 2022, 2023 a 2024 aplikovali rozmístěný vzorek. Tento přístup zohledňuje:

- Reprezentativnost: Vzorek zahrnuje webové stránky a mobilní aplikace z různých úrovní správy (celostátní, regionální, místní) a veřejnoprávních subjektů, čímž pokrývá širokou škálu poskytovatelů služeb.
- Geografickou vyváženost: Byly zařazeny subjekty ze všech regionů České republiky, přičemž jsme dbali na rovnoměrné zastoupení jednotlivých krajů (NUTS1, NUTS2, NUTS3) i obcí (LAU1, LAU2).

Metodologie rozmístěného vzorku zajistila, že každý rok byly kontrolovány webové stránky a mobilní aplikace z různých oblastí veřejné správy, což umožňuje detailní přehled o úrovni přístupnosti v celém spektru veřejného sektoru. Tento přístup zajišťuje komplexní a spravedlivé zhodnocení přístupnosti dle požadavků směrnice (EU) 2016/2102 a národních právních předpisů.

Přístup k rozmístěnému vzorku přispívá k systematickému mapování přístupnosti a poskytuje spolehlivé podklady pro následné analýzy a hodnocení na národní i evropské úrovni.

2.1.3.1. Vzorek webových stránek musí být reprezentativní a geograficky vyvážený, zahrnující webové stránky z různých úrovní správy (celostátní, regionální, místní) a veřejnoprávních subjektů.

Obrázek 1 geografické rozložení kontrol přístupnosti v České republice za období 2022 až 2024

Tato mapa zobrazuje geografické rozložení kontrol přístupnosti v České republice za období 2022 až 2024. Jejím cílem je ukázat rovnoměrné geografické pokrytí těchto kontrol ve vybraných obcích, městech a městysích, čímž ilustruje, jak byly kontroly rovnoměrně rozloženy po celém území ČR.

Mapa zobrazuje jednotlivé obce a města, kde byly kontroly prováděny, a vizualizuje jejich geografickou distribuci. Pomocí různých grafických prvků, jako jsou barvy nebo symboly, je možné snadno identifikovat oblasti, které byly kontrolovány častěji, a naopak místa s nižší intenzitou kontrol.

Mapa slouží k hodnocení rovnoměrného geografického pokrytí kontrol přístupnosti a poskytuje přehled o jejich rozložení mezi roky 2022 až 2024. Pomáhá tak identifikovat případné regionální rozdíly a podporuje efektivní plánování a realizaci kontrol v budoucnosti.

ROK 2022

Geografické vyvážení

V rámci předepsaných kontrol přístupnosti webových stránek za rok 2022 byl vzorek sestaven podle požadavku na reprezentativnost a geografickou vyváženost. Celkem bylo provedeno **360 kontrol**, přičemž vzorek zahrnoval:

- **30 celostátních webových stránek**, které reprezentují centrální úroveň státní správy a veřejnoprávních subjektů.
- **13 regionálních webových stránek**, zahrnujících správní úrovně NUTS1 až NUTS3, čímž bylo zajištěno pokrytí krajské a mezikrajské úrovně správy.
- **317 místních webových stránek**, odpovídajících správním jednotkám LAU1 a LAU2, tedy obcím a městům, což představuje nejširší segment veřejné správy.

Kategorie webových stránek	Počet kontrolovaných webových stránek	Podíl na celkovém počtu
Celostátní webové stránky	30	8,80%
Regionální webové stránky (NUTS1–3)	13	3,80%
Místní webové stránky (LAU1, LAU2)	317	87,40%
Celkem	360	100%

Tabulka 1 tematické zaměření vzorku webových stránek

Tabulka zobrazuje tematické zaměření vzorku webových stránek, přičemž dominantní zastoupení mají místní webové stránky, což odráží jejich význam ve veřejné správě.

Úrovně správy

V roce 2022 byly vykonány kontroly přístupnosti webových stránek rozdělené do jednotlivých tematických oblastí. Celkem bylo provedeno 360 kontrol webových stránek, které byly zařazeny do následujících kategorií:

Kategorie	Počet webových stránek	Podíl na celkovém počtu (%)
Doprava	3	0,83%
Rekreace a kultura	1	0,28%
Sociální ochrana	9	2,50%
Veřejný pořádek a bezpečnost	3	0,83%
Vzdělání	34	9,44%
Zaměstnanost a daně	2	0,56%
Zdravotnictví	7	1,94%
Další	301	83,61%
Celkem	360	100,00%

Tabulka 2 Kategorie úrovní správy

Tabulka ukazuje počet kontrolovaných webových stránek za jednotlivé tematické oblasti spolu s jejich podílem na celkovém vzorku. Dominantní podíl (83,61 %) tvoří webové stránky kategorie „Další“, což odpovídá jejich četnosti mezi kontrolovanými subjekty.

ROK 2023

Geografické vyvážení

V rámci předepsaných kontrol přístupnosti webových stránek za rok 2023 byl vzorek sestaven podle požadavku na reprezentativnost a geografickou vyváženost. Celkem bylo provedeno 470 kontrol, přičemž vzorek zahrnoval:

- **41 celostátních webových stránek**, které reprezentují centrální úroveň státní správy a veřejnoprávních subjektů.
- **10 regionálních webových stránek**, zahrnujících správní úrovně NUTS1 až NUTS3, čímž bylo zajištěno pokrytí krajské a mezikrajské úrovně správy.
- **419 místních webových stránek**, odpovídajících správním jednotkám LAU1 a LAU2, tedy obcím a městům, což představuje nejširší segment veřejné správy.

Kategorie webových stránek	Počet kontrolovaných	Podíl na celkovém počtu
Celostátní webové stránky	41	8,72%
Regionální webové stránky (NUTS1, NUTS2, NUTS3)	10	2,13%
Místní webové stránky (LAU1, LAU2)	419	89,15%
Celkový součet	470	100%

Tabulka 3 tematické zaměření vzorku webových stránek

Tabulka zobrazuje tematické zaměření vzorku webových stránek, přičemž dominantní zastoupení mají místní webové stránky, což odráží jejich význam ve veřejné správě. Oproti roku 2022 došlo k navýšení počtu kontrol místních webových stránek o více než 100 případů. Celkový počet kontrol se rovněž zvýšil, což svědčí o intenzivnějším zaměření na systematické vyhodnocování přístupnosti.

Úrovně správy

V roce 2024 byly vykonány kontroly přístupnosti webových stránek rozdělené do jednotlivých tematických oblastí. Celkem bylo provedeno 470 kontrol webových stránek, které byly zařazeny do následujících kategorií:

Tabulka níže zobrazuje tematické zaměření vzorku webových stránek podle hlavních kategorií:

Kategorie webových stránek	Počet kontrolovaných webových stránek	Podíl na celkovém počtu
Bydlení a veřejná infrastruktura	1	0,21%
Další...	362	77,02%
Doprava	4	0,85%
Ochrana životního prostředí	6	1,28%
Rekreace a kultura	5	1,06%
Sociální ochrana	8	1,70%
Veřejný pořádek a bezpečnost	2	0,43%
Vzdělání	76	16,17%
Zdravotnictví	6	1,28%
Zaměstnanost a daně	0	0,00%
Celkem	470	100%

Tabulka 4 Kategorie úrovně správy

Kategorie **Další...** představuje dominantní oblast se 77,02 % všech kontrol. Tato skupina zahrnuje obce, kraje, města, městyse a další správní jednotky. Vysoký podíl zastoupení odráží zásadní roli místní správy ve veřejné správě a jejich přímý dopad na občany. Kontrola této oblasti je klíčová zejména pro zajištění lokální dostupnosti veřejných služeb a přístupnosti.

Druhou nejčtenější kategorií je **Vzdělání**, která zahrnuje 16,17 % všech kontrol. Význam této oblasti spočívá v odpovědnosti vzdělávacích institucí zpřístupňovat informace široké veřejnosti, včetně studentů, rodičů a pedagogů.

Ostatní oblasti, jako například **doprava, ochrana životního prostředí, rekreace a kultura, sociální ochrana** nebo **zdravotnictví**, mají menší podíly, avšak jejich kontrola zůstává důležitá kvůli jejich specifickým požadavkům na přístupnost a zajištění rovnosti přístupu.

Celkový počet 470 kontrol potvrzuje důsledné plnění legislativních požadavků a metodiky, které zajišťují reprezentativní pokrytí různých úrovní veřejné správy a jejich služeb.

ROK 2024

Geografické vyvážení

V rámci předepsaných kontrol přístupnosti webových stránek za rok 2024 byl vzorek sestaven podle požadavku na reprezentativnost a geografickou vyváženost. Celkem bylo provedeno 487 kontrol, přičemž vzorek zahrnoval:

- **32 celostátních webových stránek**, které reprezentují centrální úroveň státní správy a veřejnoprávních subjektů.
- **15 regionálních webových stránek**, zahrnujících správní úrovně NUTS1 až NUTS3, čímž bylo zajištěno pokrytí krajské a mezikrajské úrovně správy.
- **440 místních webových stránek**, odpovídajících správním jednotkám LAU1 a LAU2, tedy obcím a městům, což představuje nejširší segment veřejné správy.

Kategorie webových stránek	Počet kontrolovaných webových stránek	Podíl na celkovém počtu
Celostátní webové stránky	32	6,57%
Regionální webové stránky (NUTS1-3)	15	3,08%
Místní webové stránky (LAU1, LAU2)	440	90,35%
Celkem	487	100%

Tabulka 5 tematické zaměření vzorku webových stránek

Tabulka zobrazuje tematické zaměření vzorku webových stránek, přičemž opět nejvýznamnější zastoupení mají místní webové stránky. Oproti předchozím letům pokračuje trend navyšování kontrol místních webových stránek, což reflektuje jejich důležitost z hlediska přístupnosti. Celkový počet kontrol provedených v roce 2024 dosáhl nového maxima.

Úrovně správy

V rámci kontrol přístupnosti webových stránek za rok 2024 byly weby rozděleny dle tematických kategorií, což zajišťuje reprezentativní pokrytí různých oblastí veřejné správy a služeb. Celkový počet kontrolovaných webových stránek dosáhl **487**, přičemž jednotlivé kategorie zahrnovaly následující počty:

Kategorie	Počet webových stránek	Podíl na celkovém počtu
Bydlení a veřejná infrastruktura	0	0,00%
Další...	364	74,75%
Doprava	3	0,62%
Ochrana životního prostředí	1	0,21%
Rekreace a kultura	10	2,05%
Sociální ochrana	14	2,87%
Veřejný pořádek a bezpečnost	6	1,23%
Vzdělání	79	16,22%
Zaměstnanost a daně	0	0,00%
Zdravotnictví	10	2,05%
Celkem	487	100%

Tabulka 6 Kategorie úrovně správy

Největší podíl tvoří kategorie **Další...** (74,75 %), která zahrnuje obce, kraje, města, městysy a další správní jednotky. Tato oblast je klíčová, protože představuje nejrozsáhlejší část veřejné správy, která je nejbližší občanům a hraje zásadní roli při poskytování veřejných služeb. Kontrola přístupnosti těchto webových stránek je tedy obzvláště důležitá, protože přímo ovlivňuje velkou část populace a přispívá k zajištění rovného přístupu k informacím.

Kategorie **Vzdělání** představuje druhou nejpočetnější oblast s 16,22 %, což odráží vysoký význam vzdělávacích institucí a jejich povinnosti zpřístupňovat informace široké veřejnosti.

- 2.1.3.2. Při výběru vzorku mobilních aplikací se dbá na různorodé a reprezentativní rozložení, zahrnující často stahované aplikace pro různé operační systémy.

Kontrola mobilních aplikací v roce 2022

V roce 2022 probíhaly kontroly mobilních aplikací zaměřené na zajištění jejich přístupnosti a souladu s legislativními požadavky. Výběr aplikací byl různorodý, reprezentativní a zahrnoval aplikace používané napříč širokým spektrem uživatelů, včetně aplikací pro různé operační systémy (Android a iOS).

Přehled kontrolovaných aplikací:

1. **V OBRAZE:** Aplikace poskytuje občanům rychlý přístup k informacím z webů obcí. Uživatelé ji hodnotí pozitivně pro její jednoduchost a přehlednost.
2. **Moje VZP:** Aplikace Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, která poskytuje přehled o platbách a zdravotní péči. Je stále vylepšována na základě zpětné vazby uživatelů.
3. **Smart Migration:** Pomáhá cizincům v ČR s integrací, povinnostmi a dostupnými službami. Je velmi užitečná pro nové příchozí.
4. **Česká Obec:** Aplikace pro zlepšení komunikace mezi občany a vedením obcí. Je oblíbená zejména v menších městech.
5. **PID Lítačka:** Mobilní aplikace, která slouží k nákupu jízdenek a informování o veřejné dopravě v oblasti Prahy a Středočeského kraje. V roce 2022 se objevily některé požadavky na zlepšení přístupnosti pro osoby se zrakovým postižením.
6. **Moje Kunratice:** Aplikace zaměřená na komunikaci mezi občany a městskou částí Praha-Kunratice. Uživatelé mohou nahlásit problémy, přístup k informacím je jednoduchý a přehledný.

obilní aplikace	Počet kontrolovaných aplikací	Podíl na celkovém počtu
V OBRAZE	5	26,32%
Moje VZP	1	5,26%
Smart Migration	1	5,26%
MUNIPOLIS/Mobilní Rozhlas	5	26,32%
Česká Obec	3	15,79%
Hlavní město Praha (Pražská integrovaná doprava)	1	5,26%
Městská část Praha-Kunratice - aplikace od drualas.cz	1	5,26%
Celkem	19	100%

Tabulka 7 Tabulka kontrol mobilních aplikací

Dvě z těchto aplikací, PID Lítačka a Moje VZP, vyžadují přihlášení pro přístup k některým funkcím, což znamená, že kontrola byla omezena pouze na veřejně dostupné informace.

Kontroly zahrnovaly ověření souladu aplikací s pravidly přístupnosti, včetně navigace pomocí klávesnice, hlasového ovládání a zajištění dostatečného kontrastu. Aplikace byly hodnoceny z hlediska jejich použitelnosti pro uživatele s různými schopnostmi. Výběr aplikací pro kontrolu v roce 2022 reflektoval diverzitu uživatelských potřeb a různorodost využití. Zjištění z kontrol poslouží jako základ pro zlepšení přístupnosti mobilních aplikací ve veřejném sektoru.

Kontrola mobilních aplikací v roce 2023

V roce 2023 byly vykonány kontroly přístupnosti mobilních aplikací, které zahrnovaly ověření souladu aplikací s pravidly přístupnosti. Kontroly se zaměřily na navigaci pomocí klávesnice, hlasového ovládání, dostatečný kontrast a celkovou použitelnost pro uživatele s různými schopnostmi. Výběr aplikací reflektoval různé oblasti veřejné správy a místních samospráv, s cílem poskytnout rovný přístup k veřejným službám pro všechny občany, včetně těch s postižením.

Tato hodnocení přispějí k budoucímu zlepšení přístupnosti mobilních aplikací v rámci veřejného sektoru, přičemž budou sloužit jako podklad pro doporučení pro vývojáře aplikací i státní a místní orgány.

Popis mobilních aplikací:

1. **V OBRAZE** – Mobilní aplikace zaměřená na zajištění přístupu k důležitým informacím o veřejných službách a událostech ve městě. Aplikace je určena pro občany, kteří chtějí být informováni o dění ve svém regionu, a nabízí různé funkce pro zlepšení komunikace s místními úřady.
2. **Říčany v mobilu** – Mobilní aplikace pro město Říčany, která poskytuje občanům přístup k informacím o místních událostech, novinkách a úředních záležitostech. Umožňuje občanům podávat požadavky a zpětnou vazbu městským úřadům.
3. **Česká obec** – Aplikace zaměřená na zajištění přístupu k informacím o obcích v České republice. Umožňuje uživatelům vyhledávat informace o obcích, jejich úřadech a veřejných službách.
4. **MUNIPOLIS** – Aplikace pro městské a obecní samosprávy, která slouží k zajištění rychlé a efektivní komunikace mezi občany a úřady. Nabízí možnosti pro podávání žádostí, sledování stavu požadavků a zajištění veřejných oznámení.
5. **ČSÚ (Český statistický úřad)** – Aplikace Českého statistického úřadu, která poskytuje přístup k veřejným statistikám, datům a výzkumům v různých oblastech. Umožňuje uživatelům snadný přístup k informacím o demografii, ekonomice a dalších klíčových oblastech.
6. **Semily** – Mobilní aplikace pro město Semily, která občanům umožňuje přístup k informacím o městských akcích, novinkách a úředních záležitostech. Obsahuje také funkce pro podávání žádostí a interakci s městským úřadem.
7. **Praha 12 v mobilu** – Aplikace pro městskou část Praha 12, která občanům umožňuje přístup k informacím o místních událostech, kulturních akcích a službách, které nabízí městská část.
8. **MUNIPOLIS/Mobilní Rozhlas** – Aplikace sloužící pro komunikaci mezi veřejnou správou a občany. Umožňuje uživatelům dostávat důležitá oznámení a informace od jejich obce nebo městské části.
9. **Smart Migration** – Mobilní aplikace umožňuje uživatelům snadno nalézt odpovědi na časté problémy, které řeší v rámci svého pobytu v České republice.

Mobilní aplikace	Počet kontrolovaných aplikací	Podíl na celkovém počtu (%)
V OBRAZE	7	36,84%
Říčany v mobilu	1	5,26%
Česká obec	1	5,26%
MUNIPOLIS	3	15,79%
ČSÚ	1	5,26%
Semily	1	5,26%
Praha 12 v mobilu	1	5,26%
MUNIPOLIS/Mobilní Rozhlas	1	5,26%
Smart Migration	1	5,26%
Celkem	19	100%

Tabulka 8 Tabulka kontrol mobilních aplikací

Kontrola mobilních aplikací v roce 2024

V roce 2024 byly vykonány kontroly přístupnosti mobilních aplikací, které jsou součástí veřejných služeb a jsou určeny pro širokou veřejnost. Celkem bylo provedeno 19 kontrol mobilních aplikací, které byly zařazeny do následujících kategorií:

- **Moje Praha** – aplikace poskytující informace o městských službách a událostech v hlavním městě.
- **V OBRAZE** – série aplikací zaměřených na zlepšení přístupnosti a poskytování informací pro širokou veřejnost, včetně specifických uživatelských potřeb.
- **Munipolis** – mobilní aplikace pro správu a komunikaci s veřejnými službami, která nabízí široké spektrum funkcí pro obce a městské správce.

Kontroly se zaměřily na ověření souladu aplikací s požadavky na přístupnost, což zahrnovalo analýzu rozhraní, navigace a dostupnosti pro osoby se specifickými potřebami. Většina aplikací byla testována s ohledem na kompatibilitu s nástroji pro zlepšení přístupnosti pro uživatele s postižením.

Mobilní aplikace	Počet kontrol	Podíl na celkovém počtu
Moje Praha	1	5,26%
V OBRAZE	16	84,21%
Munipolis	2	10,53%
Celkem	19	100%

Tabulka 9 Tabulka kontrol mobilních aplikací

Kontroly mobilních aplikací v roce 2024 zahrnovaly ověření souladu aplikací s pravidly přístupnosti, včetně navigace pomocí klávesnice, hlasového ovládání, zajištění dostatečného kontrastu a přístupnosti pro různé uživatelské skupiny. Aplikace byly hodnoceny z hlediska jejich použitelnosti pro uživatele s různými schopnostmi, což zahrnovalo i testy pro osoby se zrakovým nebo motorickým postižením. Výběr aplikací pro kontrolu v roce 2024 reflektoval diverzitu

veřejného sektoru a široké spektrum uživatelských potřeb. Zjištění z těchto kontrol budou sloužit jako základ pro zlepšení přístupnosti mobilních aplikací ve veřejné správě a budou podporovat snahu o zajištění rovného přístupu pro všechny uživatele.

2.2. Složení vzorku

Při stanovování počtu kontrolovaných internetových stránek a mobilních aplikací pro roky 2022, 2023 a 2024 byl postup v souladu s požadavky směrnice EU 2016/2102, která se zaměřuje na zajištění přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací veřejného sektoru. V souladu s touto směrnicí byly vybrány vzorky, které byly reprezentativní a zajišťovaly vyvážené geografické i tematické pokrytí, zahrnující různé úrovně správy (celostátní, regionální, místní).

Výběr kontrolovaných položek byl pečlivě navržen tak, aby pokrýval co nejširší spektrum veřejných služeb a institucí, včetně měst, obcí a statutárních měst. Vzhledem k těmto kritériím byly zahrnuty různé kategorie služeb, jako jsou doprava, zdravotnictví, školství, sociální ochrana a další. Výběr aplikací byl rovněž navržen s ohledem na diverzitu uživatelských potřeb a zajistil, že kontroly zahrnují jak webové stránky, tak mobilní aplikace, které jsou běžně využívány občany.

2.2.1. Celkový počet webových stránek a mobilních aplikací zahrnutých do vzorku

Rok	Počet kontrolovaných internetových stránek	Počet kontrolovaných mobilních aplikací	Celkový součet
2022	341	19	360
2023	451	19	470
2024	468	19	487

Tabulka 10 kontrolované položky v letech 2022, 2023 a 2024

2.2.2. Počet webových stránek sledovaných metodou zjednodušeného sledování a počet webových stránek a mobilních aplikací sledovaných metodou důkladného sledování

V letech 2022 až 2024 byly v rámci sledování internetových stránek použity dvě metodiky: důkladné a zjednodušené sledování. Tato kontrola se vztahuje pouze na **internetové stránky**, jelikož **mobilní aplikace jsou sledovány pouze metodou důkladného sledování**. Důvodem je, že mobilní aplikace vyžadují podrobnější analýzu a sledování s ohledem na jejich specifickou funkcionalitu a technické požadavky, které nelze efektivně zhodnotit pomocí zjednodušeného sledování.

Zjednodušené sledování bylo použito pro větší počet internetových stránek, kde bylo kladeno důraz na základní aspekty přístupnosti, jako je správné označení prvků, struktura obsahu a kompatibilita s asistenčními technologiemi. Naproti tomu, metoda důkladného sledování bylo

aplikováno na menší vzorek stránek a zahrnovalo podrobnější analýzu, která se zaměřila na komplexní aspekty přístupnosti, včetně testování s různými asistenčními technologiemi, navigace a vizuální přístupnosti.

Tento přístup zajistil, že byla pokryta široká škála internetových stránek, přičemž pro mobilní aplikace byla zvolena metoda, která zaručuje detailní kontrolu a zajištění souladu s platnými předpisy.

Internetové stránky:

Rok 2022:

- **Důkladné sledování:** Bylo provedeno u 26 webových stránek, což představuje podrobnou analýzu stránek s důrazem na přístupnost a splnění legislativních požadavků.
- **Zjednodušené sledování:** Toto sledování se použilo pro 315 webových stránek, což umožnilo širší pokrytí, ale s nižší úrovní detailu.
- **Celkový součet:** 341 webových stránek bylo hodnoceno v roce 2022.

Rok 2023:

- **Důkladné sledování:** Bylo provedeno u 30 webových stránek.
- **Zjednodušené sledování:** Tento typ sledování se aplikoval na 421 webových stránek.
- **Celkový součet:** 451 webových stránek bylo zkontrolováno v roce 2023.

Rok 2024:

- **Důkladné sledování:** 31 webových stránek bylo hodnoceno metodou důkladného sledování.
- **Zjednodušené sledování:** Použito pro 437 webových stránek.
- **Celkový součet:** 468 webových stránek bylo hodnoceno v roce 2024.

Rok	Počet kontrolovaných webových stránek (metodou důkladného sledování)	Počet kontrolovaných webových stránek (zjednodušené)	Celkový součet
2022	26	315	341
2023	30	421	451
2024	31	437	468

Tabulka 11 přehled počtu kontrolovaných webových stránek

V období 2022–2024 byly v rámci kontrol webových stránek použity dvě metodiky hodnocení: důkladné a zjednodušené sledování. Metoda důkladného sledování se soustředila na podrobnou analýzu přístupnosti a souladu s platnou legislativou, přičemž byla aplikována na menší vzorek stránek. Zjednodušená metoda byla využita pro širší vzorek stránek, kde byl důraz kladen na základní kritéria přístupnosti, čímž umožnila efektivní pokrytí většího počtu stránek.

Ve všech třech letech byly tyto metodiky kombinovány tak, aby se dosáhlo vyváženého pokrytí všech úrovní správy a různého typu veřejných institucí, což je v souladu s požadavky směrnice EU 2016/2102 a dalších národních a evropských právních předpisů.

Tato kombinace metod poskytla komplexní pohled na stav přístupnosti webových stránek v roce 2022, 2023 a 2024 a sloužila jako základ pro další doporučení a zlepšení v této oblasti.

Mobilní aplikace:

Mobilní aplikace byly v letech 2022 až 2024 hodnoceny výhradně metodou **důkladného sledování**. Tento přístup je specifický pro mobilní aplikace, protože vyžadují podrobnější analýzu jejich funkcionality, interakce s uživatelskými zařízeními a asistivními technologiemi. Metoda důkladného sledování zajišťuje, že přístupnost mobilních aplikací je hodnocena komplexně a důkladně, aby byla zajištěna co největší inkluze uživatelů s různými potřebami.

Rok	Počet kontrolovaných mobilních aplikací
2022	19
2023	19
2024	19

Tabulka 12 Počet kontrol mobilních aplikací

2.2.3. Počet sledovaných webových stránek z jednotlivých kategorií podle úrovní správy

Mobilní aplikace

Rok	Celostátní mobilní aplikace	Regionální mobilní aplikace (NUTS1, NUTS2, NUTS3)	Místní mobilní aplikace (LAU1, LAU2)	Celkový součet
2022	2	1	16	19
2023	1	0	18	19
2024	0	1	18	19

Tabulka 13 Počet sledovaných mobilních aplikací z jednotlivých kategorií podle úrovní správy

Internetové stránky:

Rok	Celostátní webové stránky	Regionální webové stránky (NUTS1, NUTS2, NUTS3)	Místní webové stránky (LAU1, LAU2)	Celkový součet
2022	28	12	301	341
2023	40	10	401	451
2024	32	14	422	468

Tabulka 14 Počet sledovaných internetových stránek z jednotlivých kategorií podle úrovně správy

3. Korelace s normami, technickými specifikacemi a nástroji používanými ke sledování

Nástroj/Metoda	Účel	Automatizované nebo Manuální	Prováděné testy	Zahrnuté testy použitelnosti
Accessibility Insights	Podrobná evaluace přístupnosti pro weby a aplikace.	Automatizované a Manuální	ARIA role, struktura HTML, klávesová navigace, kompatibilita se čtečkami obrazovky.	Ano, Manuální kontroly pro podrobnou evaluaci.
axe	Automatizované testování HTML kódu a ARIA atributů.	Automatizované	Problémy s kontrastem, chybějící štítky, přístupnost ovládacích prvků.	Ne, testy použitelnosti přímo, ale pomáhá při testování navigace.
WAVE	Vizualizace zpětné vazby pro problémy s přístupností na webových stránkách.	Automatizované	Chybějící alt text, problémy se strukturou HTML, chyby v kontrastu.	Ne, testy použitelnosti přímo.
Lighthouse	Kompletní audit webových stránek včetně výkonu, SEO a přístupnosti.	Automatizované	Komplexní audit přístupnosti včetně problémů s výkonem.	Ne, přímo nezahrnuje testy použitelnosti, ale pokrývá klíčové přístupy.

Window Resizer	Testování responzivního designu a přístupnosti na různých zařízeních.	Automatizované	Ověření rozvržení a přístupnosti na různých velikostech obrazovek.	Ne, testy použitelnosti přímo.
Color Contrast Analyzer	Ověření kontrastu textu a pozadí, aby splňovalo normy WCAG.	Automatizované	Kontrola kontrastního poměru.	Ne, testy použitelnosti přímo.
axe PDF Checker	Testování přístupnosti PDF dokumentů.	Automatizované	Ověření navigovatelnosti, čitelnosti textu a kompatibility s čtečkami obrazovky.	Ne, testy použitelnosti přímo.
NVDA (Čtečka obrazovky)	Testování kompatibility s čtečkami obrazovky.	Manuální	Ověření správného označení, alt textů a navigace pomocí klávesnice.	Ano, klíčové testy použitelnosti pro uživatele čteček obrazovky.
Navigace pouze pomocí klávesnice	Zajištění přístupnosti pro uživatele, kteří nemohou používat myš.	Manuální	Ověření klávesové navigace, správy fokusu, přístup k interaktivním prvkům.	Ano, testy pro uživatele s motorickými problémy.
Testování kontrastu (Manuální)	Vizualizace nebo nástroje pro kontrolu dostatečného kontrastu.	Manuální	Subjektivní nebo nástroji prováděná evaluace kontrastu pro čitelnost.	Ano, zajištění přístupnosti pro zrakově postižené uživatele.
Testování interakcí formulářů	Ověření přístupnosti a použitelnosti formulářů.	Manuální	Ověření štítků formulářů, organizace polí a hlášení chyb.	Ano, klíčové testy použitelnosti pro jasnost a snadné použití.
Testování multimédií	Zajištění přístupnosti multimediálního obsahu (audio, video).	Manuální	Testování titulků, přepisů a kompatibility zařízení.	Ano, klíčové testy použitelnosti pro uživatele se sluchovými problémy.

Tabulka 15 přehled metod sledování přístupnosti

3.1. Přehled metod sledování

DIA uplatňuje metody sledování, které doplňují a nezapomínají na požadavky stanovené v normách a technických specifikacích uvedených v článku 6 směrnice (EU) 2016/2102. Tyto metody jsou nezávislé na specifických testech, nástrojích, operačních systémech a prohlížečích, což zajišťuje širší aplikovatelnost.

Důkladné sledování

V rámci důkladného sledování DIA zajišťuje podrobné ověření souladu webových stránek a mobilních aplikací s požadavky uvedenými ve zmíněných normách. Důkladné sledování zahrnuje:

Podrobnou analýzu: Sledování vyžaduje detailní posouzení interakce s formuláři a ovládacími prvky, včetně potvrzení při vkládání údajů a chybových hlášení.

Testy použitelnosti: Kromě technických kritérií DIA často zahrnuje uživatelské testy, které zkoumají, jak lidé se zdravotním postižením používají webové stránky a aplikace. Tyto testy pomáhají identifikovat oblasti, které by mohly být pro uživatele problematické, což je klíčové pro zajištění inkluzivního přístupu.

Zjednodušené sledování

Pro webové stránky, které vykazují nesoulad, DIA aplikuje metody zjednodušeného sledování:

Testování požadavků přístupnosti:

Tato metoda zahrnuje automatizované testy, které identifikují oblasti nesouladu, zejména v oblastech vnímatelnosti a ovladatelnosti. Zjednodušené sledování hodnotí i specifické potřeby různých skupin uživatelů, včetně nevidomých a osob se zhoršeným zrakem.

Pravidelná aktualizace testovacích pravidel:

Po každém cyklu monitorování se testovací pravidla pravidelně revidují, aby odrážela změny v normách a požadavcích, což zajišťuje, že sledování je vždy aktuální a relevantní.

3.1.1. Důkladné sledování, které ověřuje všechny kroky procesů na základě standardních posloupností, včetně interakce s formuláři a chybových hlášení.

Důkladné sledování přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací je komplexní proces, který se zaměřuje na všechny aspekty interakce uživatelů s digitálním obsahem. Každý krok ověřování je prováděn podle standardních posloupností, což zahrnuje nejen vizuální kontrolu, ale také testování funkcionality, jako je práce s formuláři a jejich chybovými hlášeními. Cílem je zajistit, aby byly všechny prvky přístupné a srozumitelné pro široké spektrum uživatelů, včetně osob se zdravotním postižením.

Během tohoto procesu se kombinují automatizované a manuální metody. Automatizované nástroje pomáhají rychle identifikovat nejběžnější problémy, například chybějící popisky nebo nesprávnou strukturu kódu. Manuální kontrola je však klíčová pro odhalení problémů, které software nezachytí. Při této kontrole je například kladen důraz na procházení webových stránek pomocí klávesnice, což pomáhá ověřit přístupnost pro uživatele, kteří nemohou využívat myš.

Současně se využívá konzole pro vývojáře, která umožňuje kontrolovat správnost kódu a struktury stránek.

Zvláštní pozornost je věnována obrázkům, a to nejen jejich přítomnosti, ale i kvalitě popisků. U každého obrázku se posuzuje, zda jeho alternativní text odpovídá obsahu a kontextu. Kontrolujeme také připojené dokumenty, jako jsou PDF a Word soubory, a ověřujeme, zda splňují kritéria přístupnosti, například správné čtení čtečkami obrazovky nebo použití sémanticky správných stylů. Tímto způsobem zajišťujeme, že přístupnost je řešena komplexně, a výsledky sledování poskytují přesný obraz o skutečném stavu přístupnosti testovaného obsahu.

Důkladné sledování přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací zahrnuje kombinaci automatizovaných a manuálních metod s cílem zajistit maximální přístupnost pro všechny uživatele, včetně osob se zdravotním postižením. Tento proces se zaměřuje na několik klíčových oblastí kontroly:

Vypnutí CSS stylů: Při vypnutí CSS stylů je webová stránka testována bez vizuálních úprav. To zajišťuje, že obsah je stále čitelný a přehledný. Kontroluje se, zda jsou všechny prvky, jako jsou texty, odkazy a obrázky, čitelné a přístupné bez grafických vylepšení. Tento krok je důležitý pro ověření, že stránka je přístupná i pro uživatele s nízkým rozlišením nebo s použitím čtečky obrazovky.

Kontrola obrázků: Každý obrázek na stránce je zkontrolován z hlediska správnosti alternativního textu. Tento text musí přesně popisovat obsah a účel obrázku, což je klíčové pro uživatele se zrakovým postižením, kteří využívají čtečky obrazovky. Dále se ověřuje, zda jsou obrázky dostatečně kontrastní vůči pozadí, aby byly zřetelné pro všechny uživatele.

Kontrola dokumentů: Připojené dokumenty (PDF, Word) jsou testovány, zda splňují přístupnostní standardy. Provádí se ověření, zda je dokument srozumitelný pro čtečky obrazovky, jestli má správně nastavené nadpisy, popisky tabulek a seznamy, a zda jsou texty správně označeny. Také se testuje, zda jsou dokumenty čitelné i pro uživatele s omezeným zrakem nebo bez myši.

Kontrola formulářů a jejich interakce s klávesnicí: Testuje se, jak jsou formuláře ovladatelné pouze pomocí klávesnice, což je klíčové pro uživatele, kteří nemohou používat myš. Dále se ověřuje, zda jsou správně zobrazeny chybové hlášení a zda jsou všechny formulářové prvky (textová pole, tlačítka, zaškrtačkové políčka) přístupné a správně označené.

Manuální kontrola: Při manuální kontrole se testuje navigace stránky pomocí klávesnice, což umožňuje ověřit, zda jsou všechny interaktivní prvky (např. odkazy, tlačítka) dosažitelné bez použití myši. Provádí se také testy pro ověření, zda jsou chybová hlášení a informace správně komunikována, například při odeslání formuláře nebo při navigaci mezi sekcemi.

Automatické nástroje pro hodnocení přístupnosti: Automatizované nástroje jako Lighthouse nebo Axe provádí rychlou analýzu kódu stránky a identifikují běžné problémy, například chybějící alt texty u obrázků, nekompletní nadpisové struktury nebo nesprávnou sémantiku kódu. Tato nástroje poskytují rychlý přehled o přístupnosti a ukazují oblasti, které mohou vyžadovat podrobnější manuální kontrolu.

Kontrola nadpisů: U každé stránky je ověřeno správné použití nadpisů (H1, H2, atd.), aby byla struktura obsahu přehledná a logická. Správné nadpisy pomáhají nejen při orientaci na stránce, ale také umožňují efektivní využívání čteček obrazovky. Zajišťuje se také, že nadpisy odpovídají obsahu a jsou v souladu s hierarchií.

Kontrola kontrastu: Testuje se, zda je text dostatečně kontrastní vůči pozadí, aby byl čitelný pro všechny uživatele, zejména pro osoby se zrakovými problémy. Kontrast mezi textem a pozadím by měl splňovat minimální doporučené hodnoty stanovené standardy přístupnosti (např. WCAG).

Testování jazykových nastavení: Ověřuje se, zda je jazyk stránky správně nastaven v kódu, což umožňuje čtečkám obrazovky a jiným asistivním technologiím správně interpretovat obsah. Správně nastavený jazyk je důležitý pro zajištění správné výslovnosti textu a pro zajištění správného fungování nástrojů pro překlad.

Tímto způsobem se provádí důkladná kontrola všech aspektů přístupnosti, která zajišťuje, že webové stránky a mobilní aplikace splňují požadavky přístupnosti a jsou použitelné pro co nejširší spektrum uživatelů.

3.1.2. Zjednodušené sledování, které zahrnuje automatizované testy zaměřující se na vnímatelnost, ovladatelnost, srozumitelnost a stabilitu

Zjednodušené sledování přístupnosti je rychlý proces, který využívá automatizované nástroje pro ověření základních aspektů vnímatelnosti, ovladatelnosti, srozumitelnosti a stability webových stránek. Tento proces zahrnuje několik kroků, které jsou zaměřeny na identifikaci nejběžnějších problémů s přístupností.

Automatizované testy přístupnosti: Používáme nástroje jako například Lighthouse k provedení rychlých testů kódu a identifikaci problémů, jako jsou chybějící alt texty pro obrázky nebo nesprávná struktura nadpisů. Tyto nástroje hodnotí také kontrast textu vůči pozadí a jiná kritéria přístupnosti.

Kontrola nadpisů: I při zjednodušeném testování kontrolujeme, zda jsou nadpisy správně strukturovány a hierarchizovány. To zahrnuje ověření, zda jsou nadpisy H1, H2 atd. použity správně, což umožňuje lepší orientaci na stránce.

Procházení stránkou s asistivní čtečkou: I když je proces zjednodušený, ověřujeme, jak obsah stránky čtou čtečky obrazovky. Test je důležitý pro uživatele, kteří nemohou využívat vizuální informace, protože čtečky poskytují zpětnou vazbu o uspořádání stránky, nadpisech a popiscích.

Kontrola odkazů a formulářů: Automatizované nástroje kontrolují základní funkčnost odkazů a formulářů, včetně ověření, zda jsou všechny interaktivní prvky přístupné a zda poskytují správné chybové zprávy. Proces také ověřuje, zda formuláře fungují správně bez myši, pouze s klávesnicí.

Stabilita a srozumitelnost: Testování zahrnuje kontrolu stability a srozumitelnosti stránky. To znamená ověřit, zda se stránka správně zobrazuje ve všech prohlížečích a zda jsou interaktivní prvky, jako jsou formuláře nebo tlačítka, dostatečně zřetelné a funkční.

Tento zjednodušený proces kontroly poskytuje rychlý přehled o přístupnosti, ale stále zahrnuje klíčové ověřovací kroky, které zajistí, že webová stránka je přístupná pro širokou veřejnost, včetně uživatelů s různými potřebami.

3.2. Podrobnosti o použitých nástrojích a testech

V rámci sledování přístupnosti v letech 2022, 2023 a 2024 byly použity různé nástroje k provedení kontrol přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Mezi hlavní nástroje patřily jak automatizované testovací nástroje, tak manuální hodnocení, které umožnily komplexní analýzu přístupnosti.

Automatizované nástroje:

Pro zjednodušené kontroly byly využívány nástroje jako **Accessibility Insights**, **axe** a **WAVE**, které umožňují rychlé ověření základních přístupnostních kritérií, jako je kontrast, struktura HTML, správné použití ARIA atributů a navigace bez myši. Tyto nástroje poskytují výstupy, které usnadňují identifikaci běžně se vyskytujících problémů s přístupností na webových stránkách a v aplikacích. Dále byly použity následující nástroje pro podrobnější a komplexní hodnocení přístupnosti:

- **Accessibility Insights:** Tento nástroj je určen pro detailní hodnocení přístupnosti webových stránek a aplikací. Je navržen tak, aby umožnil rychlé identifikování problémů s přístupností, zejména těch, které mohou být přehlédnuty při běžné kontrole. **Accessibility Insights** umožňuje automatizované testy zaměřené na klíčové oblasti přístupnosti, jako jsou správné použití ARIA rolí, struktura HTML, navigace klávesnicí a kompatibilita s čtečkami obrazovky. Kromě toho nástroj nabízí i manuální kontrolní seznamy, které usnadňují důkladné ověření každé zjištěné chyby.
- **axe:** Nástroj **axe** je široce používaný pro automatické testování přístupnosti a je známý svou přesností při detekci problémů s HTML kódem a ARIA atributy. **axe** je integrován do vývojových nástrojů pro prohlížeče a poskytuje podrobné reporty, které pomáhají rychle identifikovat přístupnostní chyby na webových stránkách. Tento nástroj detekuje problémy s kontrastem, textovými popisky, ovladatelností a dalšími aspekty přístupnosti.
- **WAVE (Web Accessibility Evaluation Tool):** **WAVE** je nástroj, který poskytuje vizuální zpětnou vazbu o problémech přístupnosti přímo na stránkách. Umožňuje snadno identifikovat problémové oblasti, jako jsou chybějící alternativní texty pro obrázky, nesprávné strukturování HTML nebo nedostatečný kontrast mezi textem a pozadím. **WAVE** zobrazuje chyby na stránce a poskytuje odkazy na konkrétní části WCAG, což usnadňuje opravy a zlepšení přístupnosti.
- **Lighthouse:** **Lighthouse** je nástroj od Google, který provádí komplexní audit webových stránek. Kromě hodnocení přístupnosti se zaměřuje i na výkon, SEO a další oblasti, které mohou ovlivnit kvalitu webu. **Lighthouse** poskytuje detailní reporty o problémech s přístupností a umožňuje testovat webové stránky v různých konfiguracích, což je důležité pro ověření kompatibility s různými zařízeními a prohlížeči.
- **Window Resizer:** Tento nástroj je užitečný pro testování responzivního designu, tedy pro kontrolu, zda web správně reaguje na změny velikosti okna pro zajištění přístupnosti na různých zařízeních, jako jsou mobilní telefony, tablety a desktopy. Pomáhá ověřit, že uživatelé mají přístup k obsahu a funkcím bez ohledu na velikost obrazovky.
- **Color Contrast Analyzer:** Tento nástroj slouží k ověření, zda kontrast mezi textem a pozadím na stránkách splňuje minimální požadavky stanovené normou WCAG. **Color Contrast Analyzer** je klíčový pro zajištění, že obsah bude dobře čitelný i pro uživatele se zrakovými poruchami, včetně barevné slepoty.

Pro **důkladné sledování** a kontrolu přístupnosti PDF dokumentů byl používán nástroj **axe PDF checker** (<https://check.axes4.com/en/>), který umožňuje identifikovat a opravit problémy s přístupností v PDF

souborech. Tento nástroj provádí analýzu PDF dokumentů a zjišťuje problémy s textovou čitelností, navigovatelností pomocí klávesnice, správností struktury dokumentu a dalšími aspekty, které mohou ovlivnit přístupnost pro osoby se zdravotním postižením.

Tyto nástroje poskytují širokou škálu možností pro provádění jak zjednodušených, tak důkladných kontrol přístupnosti. Použití kombinace těchto nástrojů umožňuje efektivní a komplexní testování webových stránek, mobilních aplikací i PDF dokumentů, což zajišťuje, že digitální obsah bude přístupný pro všechny uživatele, včetně těch se zdravotním postižením.

Manuální testování přístupnosti:

Toto testování je nezbytným doplňkem k automatizovaným nástrojům, protože některé aspekty přístupnosti nemohou být plně zachyceny automatickými testy. Manuální testování se zaměřuje na detaily, které vyžadují interakci s webovou stránkou nebo aplikací z perspektivy uživatele, a zahrnuje testy použitelnosti, které vyžadují lidskou zpětnou vazbu.

Mezi hlavní manuální testy patří:

Testování s čtečkami obrazovky:

Pro zajištění správné přístupnosti pro uživatele se zrakovým postižením je klíčové testování s čtečkami obrazovky, které převádějí text na mluvenou řeč nebo na Braillovo písmo. Mezi nejběžněji používané čtečky obrazovky patří **NVDA** (NonVisual Desktop Access) a **JAWS** (Job Access With Speech).

- **NVDA** je bezplatná čtečka obrazovky, která umožňuje uživatelům s postižením číst obsah webových stránek prostřednictvím syntézy řeči nebo Braillova písma. Testování s NVDA zahrnuje ověřování, zda jsou všechny interaktivní prvky (jako tlačítka, odkazy, formuláře) čitelné, správně označené (například pomocí ARIA rolí) a zda je možné se pohybovat po stránce pomocí klávesových zkratk.
- **Testování s NVDA zahrnuje:**
 - Ověření správné čitelnosti alternativního textu (alt text) u obrázků a grafiky.
 - Zajištění správného oznámení stavů interaktivních prvků, jako jsou zaškrťovací políčka, tlačítka a formulářová pole.
 - Ověření, že klávesové zkratky umožňují navigaci a interakci s obsahem (např. použití klávesy Tab pro přechod mezi prvky).

Testování s klávesnicí:

Testování přístupnosti pouze s klávesnicí je důležitým krokem pro zajištění toho, že uživatelé, kteří nemohou používat myš (např. osoby s motorickými nebo koordinačními problémy), mohou efektivně interagovat s webem nebo mobilní aplikací.

- **Testování zahrnuje:**
 - Ověření, že všechny interaktivní prvky (odkazy, tlačítka, formuláře) jsou přístupné pomocí klávesových zkratk (například pomocí Tab, Shift + Tab, Enter, Space).
 - Ověření, že zajištění správného pořadí za sebou jdoucích interaktivních prvků, aby bylo možné se pohybovat po stránce smysluplně.
 - Testování, zda je správně nastaven "focus" na aktivní prvek (například při zadávání dat do formuláře).

Testování kontrastu:

I když automatizované nástroje jako **Color Contrast Analyzer** mohou zjistit základní problémy s kontrastem, manuální testování také zahrnuje ověření, zda text na pozadí je dostatečně čitelný pro všechny uživatele, včetně těch se zrakovými problémy. Při manuálním testování kontrastu se může použít nástroj pro měření kontrastu, ale také se může jednat o subjektivní hodnocení kvality textu na pozadí, například kontrola, zda text není na podobně barevném pozadí nebo zda je přístupný v různých podmínkách osvětlení.

Testování interakce s formuláři:

Pro ověření, že formuláře jsou přístupné pro uživatele s různými druhy postižení (zejména pro osoby se zrakovým a kognitivním postižením), je nutné provádět testy zaměřené na:

- Ověření správného nastavení **formulářových popisků (label)**, které umožňují čtečkám obrazovky správně identifikovat funkce a význam formulářových polí.
- Ověření správného uspořádání a přehlednosti formuláře pro uživatele, kteří používají klávesnici nebo čtečky obrazovky.
- Testování, zda jsou všechny pole správně označena a zda uživatel dostává správné pokyny (například při zadávání nesprávného formátu do textového pole).

Testování použitelnosti:

Testy použitelnosti zahrnují spolupráci s osobami se zdravotním postižením, které provádějí testy interakce s konkrétními prvky na webových stránkách nebo v aplikacích. Tato metoda testování poskytuje cennou zpětnou vazbu od skutečných uživatelů, kteří mají různé formy postižení, například osoby se zrakovým nebo sluchovým postižením, nebo osoby se svalovými problémy. Pro testování použitelnosti se spolupracuje zejména s osobami se zrakovým postižením, které nám pomáhají provádět následující úkony:

- Ověření, že všechny interaktivní prvky jsou snadno ovladatelné pomocí klávesnice.
- Testování navigace a vyplňování formulářů osobami s různými druhy postižení.
- Ověření, že všechny informace jsou snadno pochopitelné i pro uživatele s kognitivními nebo jazykovými bariérami.

Tato úzká spolupráce umožňuje získat důkladné a relevantní informace o skutečné použitelnosti pro osoby se zdravotním postižením.

4. Výsledky sledování

4.1. Podrobné výsledky sledování

4.1.1. Výsledky pro webové stránky a mobilní aplikace

WCAG Kritérium	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Součet za sledované období:
WCAG 1.4.3	194	260	261	715
WCAG 4.1.2	97	272	304	673
WCAG 1.3.1	174	186	226	586
WCAG 2.4.4	156	228	197	581
WCAG 1.1.1	66	125	89	280
WCAG 1.4.4	4	53	46	103
WCAG 1.4.1	0	41	46	87
WCAG 3.1.1	23	28	26	77
WCAG 2.4.1	69	8	0	77
WCAG 2.4.7	6	17	0	23
WCAG 1.4.5	0	0	11	11
WCAG 1.4.10	3	5	2	10
WCAG 1.4.2	0	3	0	3
WCAG 2.1.1	0	0	3	3
WCAG 1.3.5	1	1	1	3
WCAG 3.1.2	0	2	0	2
WCAG 3.2.1	1	0	0	1
WCAG 3.3.1	0	1	0	1
WCAG 2.2.2	0	0	1	1
WCAG 2.2.1	0	1	0	1
WCAG 1.4.12	0	0	1	1

Tabulka 16 počet zjištěných nesouladů nebo problémů podle jednotlivých kritérií WCAG
Tato tabulka zobrazuje počet zjištěných nesouladů nebo problémů podle jednotlivých kritérií WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) v letech 2022, 2023 a 2024, spolu s celkovým počtem těchto problémů za uvedená období.

Každé kritérium WCAG představuje specifické požadavky pro zajištění přístupnosti webových stránek a digitálních služeb. Čísla v tabulce ukazují, kolikrát bylo v průběhu kontroly identifikováno porušení těchto pravidel.

Oblasti s největším výskytem chyb:

WCAG 1.4.3 (Kontrast textu)

vykazuje v roce 2022 194, v roce 2023 260 a v roce 2024 261 případů nesouladu.

Toto kritérium se zaměřuje na dostatečný kontrast mezi textem a jeho pozadím, což zajišťuje čitelnost pro uživatele se zrakovými obtížemi. Nejčastějším problémem bylo nedostatečné barevné odlišení textu na pozadí, zejména u tlačítek a nadpisů. V mnoha případech byly barvy zvoleny bez ohledu na doporučený poměr kontrastu 4,5:1 pro běžný text a 3:1 pro velký text. Dalším častým problémem bylo použití textů umístěných na gradientním či obrazovém pozadí, kde kontrast nebyl v některých částech dostatečný.

WCAG 4.1.2 (Přístupnost interaktivních komponent)

má v roce 2022 97, v roce 2023 272 a v roce 2024 304 nesouladů.

Tento požadavek zajišťuje, že interaktivní prvky, jako jsou tlačítka, odkazy či formulářová pole, jsou srozumitelně definovány a ovladatelné pro asistivní technologie. Nejčastějšími chybami byly chybějící popisky (atributy aria-label nebo title), nepřístupné formátování tlačítek či polí, nebo nedostatečné značení stavu prvků (např. zda je checkbox zaškrtnutý). Rovněž byly identifikovány problémy s tabulátory, které neumožňovaly uživatelům navigaci pomocí klávesnice.

WCAG 1.1.1 (Textové popisy obrazových prvků)

V roce 2022 evidujeme 66 chyb, 125 v roce 2023 a 89 v roce 2024.

Toto kritérium požaduje, aby všechny obrazové prvky, které neslouží pouze dekorativnímu účelu, měly vhodný alternativní text. Nejčastěji byla zjištěna absence alternativních textů u ikon, diagramů a bannerů. V některých případech byl text přítomen, ale jeho obsah nebyl dostatečně popisný, například u grafů nebyla popsána klíčová data nebo u tlačítek obsahujících obrázky nebyl vysvětlen jejich účel. Dále se objevily problémy s nekonzistentním používáním atributů alt nebo jejich vynecháním tam, kde byly nezbytné.

Tabulka ukazuje trend v identifikovaných problémech s přístupností a poskytuje přehled o tom, jak se dané problémy vyvíjely v průběhu let, což může pomoci identifikovat oblasti, které vyžadují více pozornosti a opravy. Při zasílání výsledků kontroly přístupnosti poskytujeme povinným subjektům nejen přehled zjištěných nedostatků, ale také konkrétní doporučení zaměřená na jejich nápravu. Tato doporučení vycházejí z provedeného vyhodnocení přístupnosti a z analýzy oblastí, ve kterých se nejčastěji objevují chyby. I v případech, kdy kontrola nezaznamená žádné porušení, zahrnujeme preventivní rady, které reflektují nejběžnější problémy zjištěné v rámci kontrol u jiných subjektů, například nedostatečný kontrast textu, chybějící popisky u interaktivních prvků nebo nesprávné používání alternativních textů. Tímto způsobem chceme povinným subjektům pomoci nejen okamžitě řešit případné nedostatky, ale také dlouhodobě zlepšovat přístupnost a předcházet problémům, které se v praxi vyskytují nejčastěji.

4.1.2. Kvantitativní analýza výsledků sledování

4.1.2.1. Zjištění týkající se častých nebo závažných případů nesouladu s požadavky na přístupnost.

Celkové hodnocení počtu případů nesouladu

Přehled ukazuje počet nedodržení jednotlivých kritérií WCAG v každém roce, přičemž celkový počet za tři roky je součtem hodnot pro každý rok. Celkově je zřejmé, že některá kritéria vykazují stabilní nebo rostoucí počet problémů, což může naznačovat, že určité oblasti přístupnosti nejsou dostatečně řešeny.

Identifikace kritérií s největším počtem problémů

WCAG 1.4.3 (Kontrast textu a pozadí): Tento standard je porušen 715krát, což je nejvyšší počet z celkového přehledu. Tento problém je pravděpodobně častý, protože jde o základní požadavek pro zajištění čitelnosti pro uživatele se zrakovými problémy. Může to naznačovat, že veřejné subjekty stále ignorují potřebu dostatečného kontrastu mezi textem a pozadím.

WCAG 4.1.2 (Jako formuláře a ovládací prvky musí být plně přístupné): Tento problém se objevil 673krát, což ukazuje na časté problémy s interaktivními prvky, které nejsou správně implementovány pro všechny uživatele, včetně těch, kteří používají čtecí zařízení nebo klávesnice místo myši.

WCAG 1.3.1 (Sémantika obsahu): Tento problém se objevil 586krát, což může naznačovat problémy s uspořádáním a strukturou obsahu na stránkách, což ztěžuje navigaci pro uživatele s různými potřebami.

Problémy, které vykazují výrazný pokles

WCAG 2.4.1 (Zaměřitelný kurzor): Tento problém se v roce 2023 a 2024 téměř úplně odstranil, což je pozitivní trend. V roce 2022 byla chyba zaznamenána 69krát, ale v dalších letech se problém výrazně snížil, což může ukazovat na zlepšení v oblasti interaktivních prvků a přístupnosti.

WCAG 2.4.7 (Viditelné označení zaměření): Tento problém měl v roce 2023 17 případů, ale v roce 2024 již žádné, což může znamenat, že byl vyřešen v rámci aktualizace designu webových stránek.

Kritéria s velmi nízkým počtem problémů

WCAG 1.4.5 (Více než jeden způsob navigace): Tento problém byl zaznamenán pouze v roce 2024 (11 případů), což naznačuje, že v předchozích letech nebyl problém tak častý.

WCAG 1.4.12 (Obrázky jako text): Tento problém byl zaznamenán pouze 1krát v roce 2024, což naznačuje, že je velmi ojedinělý.

Závažné a časté problémy

WCAG 1.4.3 a WCAG 4.1.2: Problémy s kontrastem a přístupností formulářů jsou pravděpodobně nejnaléhavější, protože mohou přímo ovlivnit schopnost uživatelů s postižením používat webové stránky.

WCAG 1.3.1: Problémy se sémantickým uspořádáním obsahu mohou negativně ovlivnit uživatele s čtecími zařízeními.

Doporučení pro zlepšení přístupnosti:

Vylepšení kontrastu textu a pozadí, což je klíčové pro uživatele se zrakovými problémy. Zlepšení přístupnosti interaktivních prvků, zejména formulářů a ovládacích prvků, což má velký vliv na uživatele s různými formami postižení. Kontrola sémantiky obsahu, aby byl obsah správně strukturován pro uživatele se speciálními potřebami. Věnování pozornosti detailům ve formě obrázků, textů a navigačních prvků, které stále vykazují nesoulad, ale v menší míře.

Z analýzy těchto údajů vyplývá, že i když v průběhu let dochází k určitým zlepšením, stále existují oblasti, kde je nutné provádět zásadní zlepšení, zejména v oblasti kontrastu a přístupnosti interaktivních prvků. Implementace doporučených změn by měla vést k výraznému zlepšení celkové přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením.

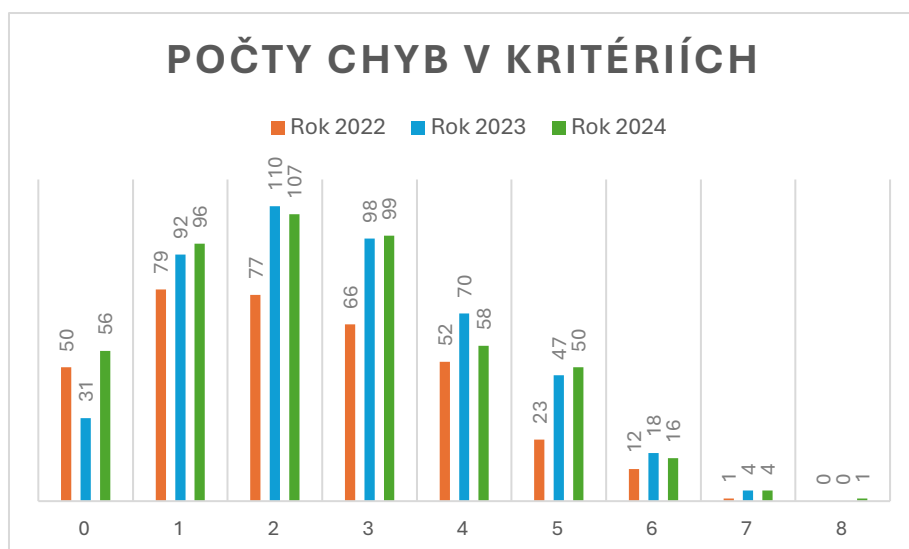
V odesílaných dokumentech kontrol, které jsou součástí našich šetření v oblasti přístupnosti, zahrnujeme nejen samotná zjištění, ale i konkrétní doporučení. Tato doporučení upozorňují na nejčastější chyby v přístupnosti, které jsme identifikovali během kontroly, a poskytují směr pro jejich nápravu. Tímto způsobem chceme pomoci povinným subjektům zlepšit přístupnost jejich digitálních služeb a zajistit, že budou plně vyhovovat potřebám všech uživatelů.

4.1.2.2. Vývoj přístupnosti sledovaných webových stránek nebo mobilních aplikací mezi jednotlivými sledovanými obdobími.

Tabulka poskytuje přehled počtu chyb, které byly identifikovány v různých kategoriích webových stránek a mobilních aplikací v letech 2022 až 2024, se zaměřením na závažnost těchto chyb. Závažnost je rozdělena do osmi kategorií, přičemž kategorie „0“ označuje subjekty bez chyb a kategorie „8“ označuje subjekty s nejvíce závažnými chybami.

Chyb v kategorii:	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
0	50	31	56
1	79	92	96
2	77	110	107
3	66	98	99
4	52	70	58
5	23	47	50
6	12	18	16
7	1	4	4
8	0	0	1
Celkem:	360	470	487

Tabulka 17 Vývoj chyb v kategoriích ve srovnání s roky 2022-2024

Obrázek 2 Počty chyb v kritériích

Za roky 2022, 2023 a 2024 jsme evidovali počet chyb v kritériích přístupnosti při provádění kontrol. V roce 2022 bylo zaznamenáno celkem 310 chyb, přičemž nejvíce problémů se objevilo v kategoriích s jednou (79) a dvěma (77) chybami. V roce 2023 jsme registrovali 395 chyb, přičemž největší počet chyb byl zjištěn u kategorií s jednou (92) a dvěma (110) chybami. V roce 2024 bylo zaznamenáno celkem 431 chyb, přičemž i v tomto roce přetrvávaly problémy zejména v kategoriích s jednou (96) a dvěma (107) chybami.

Z těchto údajů je zřejmé, že největší počet chyb se nachází v kategoriích, které mají pouze jednu nebo dvě chyby, což ukazuje na skutečnost, že některé webové stránky nebo aplikace se stále potýkají s menšími, ale častými problémy. Tento trend je patrný i v roce 2024, kde se podobně jako v předchozích letech nachází mnoho subjektů s minimálním počtem chyb.

Shoda s prohlášením o přístupnosti

Shoda v prohlášení o přístupnosti:	2022	2023	2024
Ne	266	395	210
Ano	93	74	276
Nehodnoceno	1	1	1

Tabulka 18 shody s prohlášením o přístupnosti za roky 2022, 2023 a 2024

Na základě údajů o shodě s prohlášením o přístupnosti za roky 2022, 2023 a 2024 lze vyvodit následující závěry:

Rok 2022:

V roce 2022 bylo pouze 25,8 % subjektů, které splnily požadavky přístupnosti podle prohlášení o přístupnosti. Vysoký podíl (73,9 %) subjektů, které nevyhovovaly, ukazuje na významné problémy s implementací přístupnosti a na nutnost okamžitých opatření k nápravě. Tento rok lze považovat za výzvu v oblasti přístupnosti, kde bylo nutné identifikovat a řešit problémy v mnoha oblastech.

Rok 2023:

V roce 2023 došlo k dalšímu zhoršení, kdy pouze 15,7 % subjektů splnilo podmínky přístupnosti. Tento pokles může signalizovat rostoucí problémy s dodržováním požadavků přístupnosti, které mohou souviset s nedostatečnou implementací nových pravidel nebo s nárůstem komplexity požadavků v oblasti přístupnosti. Tento trend ukazuje na potřebu silnějšího přístupu k vzdělávání a podpoře pro zajištění přístupnosti pro všechny uživatele.

Rok 2024:

Rok 2024 přinesl výrazné zlepšení, kdy 56,6 % subjektů splnilo přístupnostní požadavky. Tento pozitivní vývoj naznačuje, že subjekty začaly efektivněji implementovat opatření pro zajištění přístupnosti a začaly více reagovat na problémy, které byly identifikovány v předchozích letech. Tento trend je slibný a naznačuje, že přístupnostní normy začínají být brány vážněji.

Klíčové faktory hodnocení:

Zlepšení v roce 2024 je patrné a ukazuje na pozitivní trend v plnění přístupnosti. Tento pokrok by měl být podporován, zejména v oblastech, které dosud vykazují nedostatky.

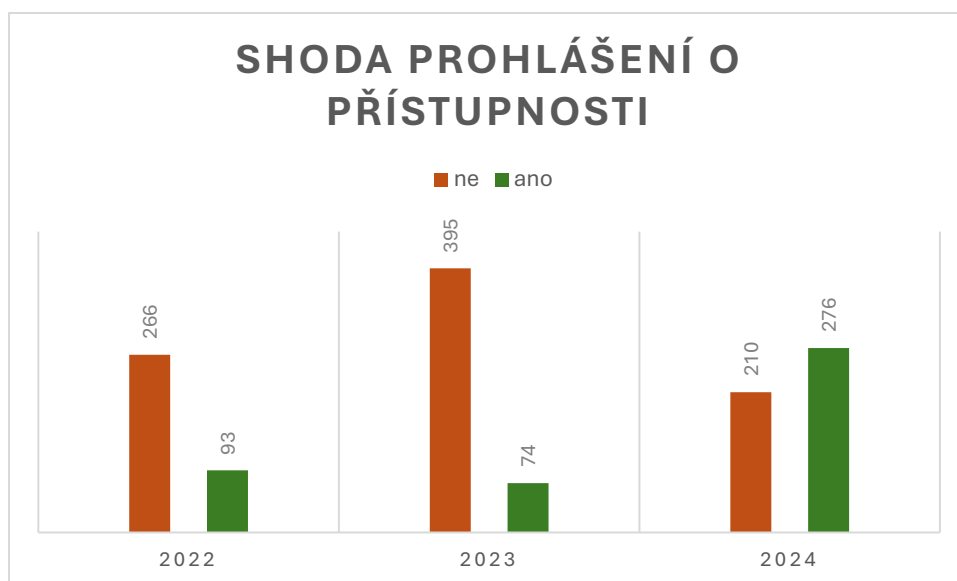
Problémy v roce 2023:

Významný nárůst počtu subjektů, které nevyhovují přístupnostním standardům v roce 2023, naznačuje, že bylo potřeba více zaměřit pozornost na prevenci a včasnou detekci problémů s přístupností.

Nedostatky a oblast zlepšení:

I přesto, že se v roce 2024 zlepšila shoda s prohlášením o přístupnosti, stále existuje více než 40 % subjektů, které mají nedostatky. To naznačuje, že i v roce 2025 existují oblasti, které je potřeba dále zlepšovat, zejména v rámci vzdělávání a aplikace nástrojů pro automatizaci a kontrolu přístupnosti.

Shoda s prohlášením o přístupnosti v roce 2024 ukazuje na výrazné zlepšení v porovnání s předchozími roky. Ačkoliv je trend pozitivní, stále je potřeba vytrvalé úsilí v oblasti výchovy, implementace nástrojů pro testování a monitorování, aby byla dosažena plná přístupnost pro všechny uživatele. Pokračování v rozvoji těchto opatření bude klíčové pro další zlepšení výsledků v oblasti přístupnosti v budoucnu.

Obrázek 3 počet kontrol pro jednotlivé roky (2022, 2023, 2024) podle shody s prohlášením o přístupnosti

Tento graf zobrazuje počet kontrol pro jednotlivé roky (2022, 2023, 2024) podle shody s prohlášením o přístupnosti.

- **Ne:** Kontroly, které nesplňují požadavky prohlášení o přístupnosti.
- **Ano:** Kontroly, které jsou v souladu s prohlášením.

5. Použití postupu prosazování práva a zpětná vazba od koncových uživatelů

5.1. Popis použití postupu prosazování práva

Prosazování právních předpisů týkajících se přístupnosti digitálních služeb

V České republice je monitorovací činnost přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací svěřeno Digitální a informační agentuře (DIA). Tento orgán převzal v dubnu 2023 kontrolní agendu od Ministerstva vnitra a od té doby působí jako klíčový subjekt odpovědný za prosazování souladu s právními předpisy v této oblasti. DIA vykonává své kontroly na základě zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), a zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací.

Zákon č. 99/2019 Sb. – Zajištění přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací

Zákon č. 99/2019 Sb., který upravuje přístupnost webových stránek a mobilních aplikací povinných subjektů, vychází z evropské směrnice 2016/2102, která zavádí povinnost členských států Evropské unie zajistit, aby státní webové stránky a aplikace byly přístupné všem uživatelům, včetně osob se zdravotním postižením. Tento právní rámec klade důraz na:

Vypracování sankcí: Pokud veřejná stránka nebo aplikace není v souladu s požadavky na přístupnost, měla by existovat konkrétní sankce, které motivují orgány k nápravě. Zákon č. 99/2019 stanovuje, že v případě nedodržení standardů v oblasti přístupnosti mohou být uvaleny pokuty a jiné sankce, které mají zajistit nápravu a zabránit opakování nedostatků.

Pověření orgánu pro prosazování práva: Zákon č. 99/2019 rovněž vyžaduje ustanovení příslušného orgánu, který bude mít pravomoc monitorovat, vyšetřovat stížnosti a v případě potřeby provádět nezávislá šetření týkající se nedostatečné přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací. Tento orgán je pověřen zajišťováním, aby orgány veřejné správy splňovaly požadavky na přístupnost stanovené zákonem.

Účinné prosazování pravidel: Tento orgán musí mít pravomoc pro provádění nezávislých šetření, vydávání pokynů a zajišťování toho, aby orgány veřejné správy plnily přístupnostní normy. V praxi to znamená, že agentura je povinna nejen kontrolovat soulady s právními předpisy, ale i poskytovat odborné poradenství, které pomůže subjektům veřejné správy přizpůsobit své digitální služby přístupnostním normám.

DIA se zaměřuje na podporu přístupnosti digitálních služeb prostřednictvím systematických kontrol, které mají zajistit, že veřejné instituce splňují příslušné standardy. K tomu disponuje týmem odborníků, kteří absolvují specializovaná školení zahrnující jak technické, tak právní aspekty přístupnosti. Tito pracovníci jsou pověřováni k výkonu kontrol a jejich práce zahrnuje nejen provádění samotných šetření, ale také poskytování metodického vedení a doporučení k nápravě.

Kontrolní proces v praxi

DIA postupuje při kontrolách v několika fázích, z nichž každá je pečlivě dokumentována. Tento přístup zajišťuje transparentnost a umožňuje sledovat efektivitu přijatých opatření. Kontrolní proces zahrnuje:

Přípravu a zahájení kontroly: Před samotnou kontrolou je vyhotoven záznam o provedení úkonů předcházejících kontrole. Tento dokument slouží k zaznamenání přípravných kroků a identifikaci oblastí, na které se kontrola zaměří.

Provádění kontroly: DIA se zaměřuje na zjištění souladu digitálních služeb se standardy přístupnosti. Kontroly zahrnují technické testování webových stránek nebo mobilních aplikací a posuzování, zda jsou služby použitelné pro osoby se zdravotním postižením.

Dokumentace výsledků: Výsledkem každé kontroly je protokol, který obsahuje detailní analýzu zjištěných nedostatků, technických problémů a doporučení pro jejich odstranění. Tento dokument slouží jako základ pro další komunikaci se subjektem veřejné správy.

Výzva k nápravě: Na základě výsledků kontroly je subjekt vyzván k odstranění identifikovaných chyb. DIA stanoví lhůtu šesti měsíců na realizaci nápravných opatření, přičemž subjekty mají povinnost informovat agenturu o přijatých krocích.

Díky práci DIA, dochází v České republice ke zlepšení dostupnosti digitálních služeb pro různé skupiny obyvatel, zejména pro osoby se zdravotním postižením. Tento systematický přístup má za cíl nejen plnění zákonných povinností, ale také podporu dlouhodobé inkluze ve veřejném sektoru. DIA se tak stává důležitým článkem v oblasti digitalizace, který propojuje technickou odbornost s cílem vytvořit přístupné prostředí pro všechny.

5.2. Zpětná vazba od koncových uživatelů

5.2.1. Získávání zpětné vazby od uživatelů s ohledem na přístupnost digitálních služeb

V České republice je mechanismus pro shromažďování zpětné vazby ohledně přístupnosti digitálních služeb, jako jsou webové stránky a mobilní aplikace, systematicky zajišťován prostřednictvím různých komunikačních možností. Uživatelé mohou vyjádřit své názory, připomínky nebo podněty, zejména pokud mají specifické potřeby, prostřednictvím **prohlášení o přístupnosti**, které je součástí každé veřejné digitální služby. Toto prohlášení obsahuje e-mailovou adresu **pristupnost@dia.gov.cz**, na kterou mohou občané zasílat své dotazy a stížnosti týkající se přístupnosti.

Kromě e-mailové adresy mají uživatelé možnost komunikovat prostřednictvím **datové schránky**, která je také uvedena na webových stránkách Digitální a informační agentury (DIA). Tento způsob komunikace je obzvláště důležitý pro osoby, které preferují formální a zabezpečený kanál pro zasílání podnětů. Datová schránka je plně integrována do systému veřejné správy, což uživatelům umožňuje efektivně komunikovat s příslušnými orgány a předávat zpětnou vazbu, která může být využita pro zlepšení přístupnosti veřejných digitálních služeb.

DIA pravidelně monitoruje všechny příchozí podněty, ať už zaslané prostřednictvím e-mailu nebo datové schránky. V případě zjištění problémů s přístupností, DIA provádí potřebná opatření k jejich nápravě. Může se jednat o komunikaci s odpovědnými orgány veřejné správy, poskytování metodických doporučení nebo iniciování dalších kroků, které zaručují, že služby budou plně vyhovovat požadovaným normám.

Tento systém zajišťuje, že zpětná vazba od uživatelů je pravidelně shromažďována a efektivně využívána pro zlepšení přístupnosti. Tímto způsobem Česká republika zajišťuje, že digitální služby jsou přístupné pro všechny občany, včetně těch, kteří čelí různým omezením při používání těchto služeb.

6. Obsah týkající se dodatečných opatření

6.1. Dodatečné opatření požadované čl. 8 odst. 5 směrnice (EU) 2016/2102

V České republice je kontrola přístupnosti digitálních služeb pro veřejné subjekty součástí povinností, které vyplývají z právních předpisů, konkrétně ze **zákona č. 99/2019 Sb.**, o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací. Tento zákon implementuje evropskou směrnici (EU) 2016/2102, která stanoví jasná pravidla pro zajištění přístupnosti veřejných digitálních služeb, a to jak pro osoby se zdravotním postižením, tak pro všechny uživatele, kteří mohou mít specifické potřeby při používání digitálních nástrojů.

Kontrola přístupnosti v České republice

V České republice je **Digitální a informační agentura (DIA)** odpovědná za provádění kontrol přístupnosti veřejných webových stránek a mobilních aplikací. Kontroly se zaměřují na to, zda povinné subjekty splňují požadavky na přístupnost stanovené právními předpisy. To znamená, že každá veřejná instituce, ať už jde o ministerstva, úřady nebo městské a krajské samosprávy, musí zajistit, že její webové stránky a mobilní aplikace jsou přístupné i pro osoby se zdravotním postižením, včetně lidí se zrakovým, sluchovým nebo motorickým postižením.

Možnost využití paragrafu 7 zákona 99/2019 Sb.

Pokud se veřejný subjekt potýká s problémy, které mu brání ve splnění požadavků přístupnosti, může se podle **paragrafu 7 zákona č. 99/2019 Sb.** odvolat na tzv. výjimky. Tento paragraf stanoví, že pokud by implementace přístupnosti znamenala nepřiměřenou zátěž (například z důvodu vysokých nákladů nebo technických problémů), může subjekt požádat o výjimku. Výjimky se mohou týkat pouze určitých funkcí nebo informací, které nejsou pro osoby se zdravotním postižením přístupné.

Povinnost náhradního řešení

I v případě, že veřejný subjekt využije výjimku podle paragrafu 7, **musí zavést náhradní řešení**, která zajistí, že osoby se zdravotním postižením budou mít i nadále přístup k informacím a funkcím, které nejsou dostupné v digitální podobě. Tento požadavek je součástí směrnice EU i českého právního rámce a je kladeno důraz na to, aby náhradní řešení byla co nejrychlejší, snadno dostupná a efektivní.

Mezi alternativní způsoby přístupu k informacím mohou patřit:

- **Telefonická podpora**, která umožní uživatelům získat potřebné informace,
- **Poskytnutí informací v alternativních formátech** (například v tištěné podobě nebo na přístupných médiích),
- **Asistenční služby**, které mohou pomoci osobám s postižením při navigaci na webu nebo při používání aplikací.

Pokud veřejná instituce nemůže zajistit okamžité odstranění problémů s přístupností, musí zajistit, že dočasná opatření budou k dispozici do doby, než bude problém vyřešen.

V České republice tedy veřejné subjekty mají povinnost zajistit přístupnost svých digitálních služeb, a to i v případě, že čelí problémům s plněním přístupnosti podle právních předpisů. I když mohou využít výjimky podle paragrafu 7 zákona 99/2019 Sb., vždy musí zajistit náhradní řešení, která umožní všem uživatelům, včetně osob se zdravotním postižením, přístup k potřebným informacím a funkcím veřejných služeb. Digitální a informační agentura (DIA) hraje klíčovou roli v kontrole těchto povinností a v zajištění, aby veřejné subjekty splňovaly požadavky na přístupnost.

7. Edukační aktivity zaměřené na přístupnost

Webináře o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací

V roce 2024 již pod záštitou DIA a zmocněnkyně vlády pro lidská práva se uskutečnil webinář věnovaný přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Cílem akce bylo zvýšit povědomí o technických a legislativních aspektech přístupnosti a poskytnout praktické návody na zlepšení přístupnosti digitálních služeb. Na webinář se registrovalo více než 700 zájemců z různých oblastí veřejné správy i soukromého sektoru. Při registraci bylo položeno přes 400 dotazů, které se zaměřovaly zejména na technické požadavky přístupnosti, konkrétní doporučení a příklady dobré praxe. Obsah webináře zahrnoval prezentace, které zdůraznili význam přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením a byly představeny nástroje a metodiky pro hodnocení přístupnosti. Akce byla hodnocena velmi pozitivně, přičemž účastníci ocenili konkrétní příklady a praktické rady pro zlepšení přístupnosti.

Webinář o digitálních službách

Dalším významným webinářem byl webinář zaměřený na digitální služby, který byl určen povinným subjektům. Součástí programu byla i prezentace na téma přístupnosti digitálních služeb. Tato část webináře se zaměřila na:

- Legislativu a požadavky na přístupnost digitálních služeb.
- Příklady implementace přístupnosti.
- Nástroje a postupy ke zlepšení přístupnosti.

Webinář se setkal s velkým zájmem, účastníci uvítali praktické tipy a informace, jak zpřístupnit digitální služby širokému spektru uživatelů.

Spolupráce se slovenskou stranou

V roce 2024 jsme navázali úzkou spolupráci s Ministerstvem investic, regionálního rozvoje a informatizace Slovenské republiky (MIRII) v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Tato spolupráce zahrnovala:

- Výměnu zkušeností z kontrol přístupnosti a implementace legislativních požadavků.
- Sdílení příkladů dobré praxe při zavádění přístupnosti do digitálních služeb.
- Diskusi o jednotném přístupu k metodice hodnocení přístupnosti v rámci regionu.

Spolupráce posílila naše znalosti a přinesla nové podněty pro zlepšení procesů hodnocení přístupnosti.

Zapojení DIA do národních a evropských pracovních skupin

DIA se stala součástí nově zřízené pracovní skupiny pro přístupnost digitálních služeb, která funguje pod Radou vlády pro informační společnost. Tato pracovní skupina se zaměřuje na koordinaci aktivit v oblasti digitální přístupnosti a poskytování odborných doporučení.

DIA je rovněž členem Výboru pro osoby se zdravotním postižením (RVOZP) pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb. V rámci této platformy se účastníme pravidelných jednání, kde DIA prezentuje výsledky hodnocení přístupnosti. Na těchto fórech se zaměřujeme na sdílení poznatků z praxe a navrhování zlepšení legislativního a metodického rámce přístupnosti v ČR.

Na evropské úrovni DIA aktivně spolupracuje s Evou Jordán Vaňkovou, která působí ve Stálém zastoupení České republiky při EU v oblasti digitální a telekomunikační agendy a poštovních služeb. Tato spolupráce posiluje naši roli při prosazování digitální přístupnosti a zajišťuje lepší sladění českého přístupu s evropskou legislativou a standardy.

Tato zapojení významně přispívají k naplňování legislativních požadavků v oblasti digitální přístupnosti a k jejímu dalšímu rozvoji na národní i mezinárodní úrovni.

8. Závěr

V průběhu sledovaných let 2022, 2023 a 2024 bylo analyzováno velké množství internetových stránek a mobilních aplikací, přičemž byla identifikována celá řada oblastí ke zlepšení. Tyto analýzy a výsledky jsou nyní využívány jako základ pro další kroky v oblasti zvýšení přístupnosti a inkluze digitálních služeb.

Během sledovaného období došlo k významné změně v organizaci odpovědné za sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Do 31. března 2023 byla touto agendou pověřena sekce Ministerstva vnitra, avšak k 1. dubnu 2023 došlo k převedení této odpovědnosti na Digitální a informační agenturu (DIA). Tento přechod byl součástí změny v právním rámci, kdy došlo k novelizaci zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, která tuto změnu reflektuje.

Tato změna vedla k adaptaci postupů a metodik spojených se sledováním přístupnosti, přičemž Digitální a informační agentura převzala odpovědnost za plánování a provádění kontrol přístupnosti, vytváření metodických dokumentů a přípravu výstupů pro hodnotící zprávy. Tento krok měl za cíl zlepšit koordinaci a efektivitu v oblasti sledování přístupnosti a zajistit, aby tuto agendu spravoval specializovaný úřad zaměřený na digitální oblasti.

Proces sledování přístupnosti zahrnoval tři základní typy kontrol: zjednodušené kontroly, důkladné kontroly a kontroly mobilních aplikací. Zjednodušené kontroly se zaměřovaly na ověření základních aspektů přístupnosti pomocí automatizovaných nástrojů a jednoduchých manuálních postupů. Důkladné kontroly zahrnovaly detailní analýzu technických a uživatelských aspektů, včetně manuálního testování a simulace scénářů uživatelů s postižením. Kontroly mobilních aplikací byly přizpůsobeny specifikům mobilních aplikací, jako je testování ovládání aplikace a kompatibilita s různými operačními systémy a zařízeními.

Všechny typy kontrol byly dokumentovány v souladu s jednotnou metodikou, která zajišťovala konzistenci výsledků a umožňovala porovnání dat mezi jednotlivými hodnoceními. Výstupy z těchto kontrol sloužily nejen jako podklad pro hodnotící zprávy, ale také jako nástroj pro plánování zlepšovacích opatření. Tento proces přispíval k plnění legislativních požadavků a zvyšování úrovně digitální inkluze na národní i evropské úrovni.

Digitální a informační agentura také pořádala webináře a školení k zvýšení povědomí o přístupnosti, což přispělo k lepšímu porozumění a implementaci přístupných řešení. Kromě toho aktivně spolupracujeme se slovenskou stranou na sdílení zkušeností a osvědčených postupů v oblasti přístupnosti digitálních služeb.

Vzhledem k migraci způsobené konfliktem na Ukrajině došlo ke zvýšení počtu obyvatel, což vedlo k navýšení počtu kontrol plánovaných na rok 2025. Tento nárůst byl zohledněn při plánování zdrojů a metodik, aby bylo zajištěno efektivní pokrytí všech požadovaných kontrol pro další období.

9. Seznam obrázků

Obrázek 1 geografické rozložení kontrol přístupnosti v České republice za období 2022 až 2024	4
Obrázek 2 Počty chyb v kritériích	28
Obrázek 3 počet kontrol pro jednotlivé roky (2022, 2023, 2024) podle shody s prohlášením o přístupnosti.....	30

10. Seznam tabulek

Tabulka 1 tematické zaměření vzorku webových stránek	5
Tabulka 2 Kategorie úrovní správy	6
Tabulka 3 tematické zaměření vzorku webových stránek	7
Tabulka 4 Kategorie úrovní správy	7
Tabulka 5 tematické zaměření vzorku webových stránek	8
Tabulka 6 Kategorie úrovní správy	9
Tabulka 7 Tabulka kontrol mobilních aplikací	10
Tabulka 8 Tabulka kontrol mobilních aplikací	12
Tabulka 9 Tabulka kontrol mobilních aplikací	12
Tabulka 10 kontrolované položky v letech 2022, 2023 a 2024	13
Tabulka 11 přehled počtu kontrolovaných webových stránek.....	14
Tabulka 12 Počet kontrol mobilních aplikací	15
Tabulka 13 Počet sledovaných mobilních aplikací z jednotlivých kategorií podle úrovní správy..	15
Tabulka 14 Počet sledovaných internetových stránek z jednotlivých kategorií podle úrovní správy	16
Tabulka 15 přehled metod sledování přístupnosti	17
Tabulka 16 počet zjištěných nesouladů nebo problémů podle jednotlivých kritérií WCAG	24
Tabulka 17 Vývoj chyb v kategoriích ve srovnání s roky 2022-2024.....	27
Tabulka 18 shody s prohlášením o přístupnosti za roky 2022, 2023 a 2024	28